

щеників і дияконів Полтавської єпархії. На богослужінні була присутня Полтавська обласна і місцева влада та благодійники собору. Храм був наповнений віруючими. Полтавчани глибоко шанують свого святого, який 17-літнім юнаком обрав чернечий спосіб життя, покинув батьків, а його батько був священником цього храму, і повернувся в Полтаву святим. В кінці літургії Святійший Патріарх сказав повчальне слово, в якому підкреслив, що прп. Паїсій, який подвизався на Святій горі Афон, а потім заснував Нямецький монастир в Молдові, відродив духовне життя в наших православних монастирях. Можна сказати, що прп. Паїсій був засновником старчества на Русі. Спаситись і досягти вічного блаженного життя можна і в миру, але той, хто хоче бути довершеним, як сказав Господь Ісус Христос багатому юнакові, той повинен продати своє майно, роздати його убогим і слідувати за Христом. А для того, щоб успадкувати вічне блаженне життя, треба виконувати заповіді Божі про любов до Бога і до ближніх. Захист своєї Батьківщини – це є виявленням любові до ближніх, бо Господь ясно сказав, що ніхто не має більшої любові, як той, хто душу свою покладає за друзів своїх. Волонтерський рух, який піднявся в Україні, це є теж виявлення любові до ближніх. Не всі можуть бути такими, як прп. Паїсій та інші святі, але кожна людина, яка увірнула в Господа Ісуса Христа, Сина Божого і Спасителя людського роду, може спастися в миру, виконуючи Божу Заповідь про любов до Бога і ближніх.

Після літургії був відправлений молебень до прп. Паїсія Величковського, і Патріарх прочитав молитву до Господа про визволен-

ня України від нашествия чужинців. Під спів духовенства «Ублажаємо тебе, преподобний отче наш Паїсію...» архіереї і священники прикладались і цілували ікону преподобного. Потім Святійший Патріарх Філарет нагородив орденом Христа Спасителя голову Полтавської обласної державної адміністрації Валерія Анатолійовича Головка за сприяння виготовлення чудового іконостасу в бароковому стилі для Успенського собору м. Полтави. Церковними орденами і патріаршими грамотами були нагороджені й інші благодійники і жертводавці. Урочисте богослужіння в пам'ять прп. Паїсія Величковського закінчилось багатоліттям. Архієпископ Федір тепло подякував Святійшому Патріархові і всім архіереям за молитви і звершене богослужіння.

О 17:00 в академічному драматичному театрі м. Полтави відбулася урочиста академія, присвячена пам'яті прп. Паїсія Величковського. На академії Святійший Патріарх виступив з вітальним словом і нагородив посмертно медаллю «За жертвовність і любов до України» захисників України – полтавчан, які віддали своє життя за волю нашої Батьківщини.

З доповіддю про прп. Паїсія Величковського виступив архієпископ Полтавський Кременчуцький Федір. Потім відбувся концерт Полтавської капели бандуристів. Так Полтава відсвяткувала пам'ять прп. Паїсія Величковського. Того ж дня, пізно вночі, Святійший Патріарх повернувся до Києва.

29 листопада 2016 року. Вівторок. Святійший Патріарх Філарет разом із соборним духовенством читав у Володимирському соборі акафіст святій великомучениці Варварі перед її святими мощами.

**ЖУРНАЛИ ЗАСІДАННЯ СВЯЩЕННОГО СИНОДУ
УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ КИЇВСЬКОГО ПАТРІАРХАТУ
від 13 грудня 2016 року під головуванням
Святійшого Патріарха Київського і всієї Руси-України Філарета**

ЖУРНАЛ № 25

СЛУХАЛИ: Повідомлення Патріарха Київського і всієї Руси-України Філарета про важливі закордонні візити впродовж другого півріччя 2016 р.

ДОВІДКА: З благословення Святійшого Патріарха Київського і всієї Руси-України Філарета, архієпископ Чернігівський і Ніжинський Євстратій з 20 по 23 вересня 2016 р. перебував у м. Краків (Польща), де взяв участь у щорічній Міжнародній конференції «Роль Католицької Церкви у процесі європейської інтеграції». В рамках конференції відбулася презентація досвіду міжконфесійної співпраці в Україні.

З благословення Святійшого Патріарха Київського і всієї Руси-України Філарета, архієпископ Чернігівський і Ніжинський Євстратій з 26 по 27 вересня 2016 р. перебував у м. Варшава (Польща), де взяв участь у щорічній конференції ОБСЄ з виконання рішень і документів орга-

Офіційна частина

нізації, які стосуються забезпечення прав людини. У своїх виступах він наголосив на систематичних порушеннях у Російській Федерації та в окупованому нею Криму права на свободу віросповідання, а також спростував неправдиві звинувачення з боку представників Московського Патріархату на адресу Київського Патріархату та Української держави.

З благословення Святійшого Патріарха Київського і всієї Руси-України Філарета, архієпископ Чернігівський і Ніжинський Євстратій та архієпископ Сімферопольський і Кримський Климент з 11 по 13 жовтня 2016 р. перебували у м. Страсбург (Франція), де взяли участь у заходах в рамках засідання Парламентської асамблеї Ради Європи, присвячених забезпеченню права на свободу совісті, в тому числі в окупованому Криму.

З благословення Святійшого Патріарха Київського і всієї Руси-України Філарета, архієпископ Чернігівський і Ніжинський Євстратій 26 жовтня 2016 р. перебував у м. Вашингтон (США) та 28 жовтня у м. Торонто (Канада). Він взяв участь у конференції, присвяченій міжконфесійній співпраці в Україні, а також зустрівся з представниками української православної діаспори в Канаді.

З 4 по 8 листопада 2016 р. Патріарх Київський і всієї Руси-України Філарет відвідав США, де в м. Кліфтон (штат Нью Джерсі) очолив богослужіння та провів збори вікаріату УПЦ Київського Патріархату. Також Предстоятель Київського Патріархату зустрівся з ієрархами УПЦ в США (у складі Константинопольського Патріархату). У поїзді Патріарха Філарета супроводжував перший проректор КПБА протоієрей Олександр Трофимлюк.

З благословення Святійшого Патріарха Київського і всієї Руси-України Філарета, архієпископ Чернігівський і Ніжинський Євстратій з 22 по 26 листопада 2016 р. перебував у м. Токіо (Японія), де звершив богослужіння з нагоди 10-ліття місійної парафії УПЦ Київського Патріархату в Токіо, очолив панахиду за жертвами голодомору-геноциду, а також провів низку зустрічей.

З благословення Святійшого Патріарха Київського і всієї Руси-України Філарета, архієпископ Чернігівський і Ніжинський Євстратій з 27 по 30 листопада 2016 р. перебував у м. Брюссель (Бельгія), де взяв участь у вшануванні жертв голодомору-геноциду, а також провів низку зустрічей.

Упродовж лютого-липня 2016 р. також відбулася низка інших офіційних візитів делегацій УПЦ Київського Патріархату закордон для проведення міжцерковних зустрічей та відвідання громад в діаспорі.

Зокрема, 22 – 23 жовтня 2016 р., з благословення Святійшого Патріарха Київського і всієї Руси-України Філарета, голова Управління зовнішніх церковних зв'язків архієпископ Рівненський і Острозький Іларіон відвідав Італію; 29 – 30 жовтня 2016 р., з благословення Святійшого Патріарха, голова Управління зовнішніх церковних зв'язків архієпископ Рівненський і Острозький Іларіон звершив візит до Швеції, 20 листопада 2016 р. Преосвященний архієпископ Рівненський і Острозький Іларіон, з благословення Святійшого Патріарха Київського і всієї Руси-України Філарета, співслужив митрополиту Паризькому Михаїлу (Лярошу) за святковим богослужінням з нагоди його 20-ої річниці архієрейського служіння. Богослужіння звершувалось в храмі на честь святого архістратига Божого Михаїла в Сен-Жерменському замку Шато дю Валь.

З 3 – 4 грудня 2016 р., з благословення Святійшого Патріарха Київського і всієї Руси-України Філарета, голова Управління зовнішніх церковних зв'язків архієпископ Рівненський і Острозький Іларіон звершив візит до Німеччини.

Ухвалили: 1. Повідомлення взяти до відома, подякувавши учасникам закордонних візитів за понесені труди.

2. Відзначити як позитивне явище розширення закордонної діяльності УПЦ Київського Патріархату.

ЖУРНАЛ № 26

Слухали: Прохання Преосвященного Нестора, архієпископа Тернопільського, Кременецького і Бучацького, про відкриття Вознесенського чоловічого монастиря в селі Монастирок Борщівського району Тернопільської області за адресою: вул. Білецька, 3, с. Монастирок, Борщівський район, Тернопільська обл.

Ухвалили: Відкрити Вознесенський чоловічий монастир в селі Монастирок Борщівського району Тернопільської області за адресою: вул. Білецька, 3, с. Монастирок, Борщівський район, Тернопільська обл.

ЖУРНАЛ № 27

Слухали: Пропозицію Патріарха Київського і всієї Руси-України Філарета про призначення тимчасових членів Священного синоду на 2017 рік.

УХВАЛИЛИ: Призначити тимчасовими членами Священного синоду на 2017 рік преосвящених:

1. Михаїла, архієпископа Вінницького і Брацлавського;
2. Юліана, єпископа Коломийського і Косівського;
3. Митрофана, єпископа Харківського і Богодухівського.

ЖУРНАЛ № 28

СЛУХАЛИ: Патріарха Київського і всієї Руси-України Філарета про випадки невиконання в Чернівецькій єпархії постанов Священного синоду (журнал № 1 засідання від 17 березня 2011 р. та журнал № 40 засідання від 20 жовтня 2012 р.) щодо обов'язковості попередньої перевірки (цензури) Редакційним комітетом Видавничого відділу Київської Патріархії богослужбової, богословської та духовно-повчальної літератури, яка видається в УПЦ Київського Патріархату, та отримання від Редакційного комітету відповідного грифу як умови публікації такої літератури.

ДОВІДКА: Священним синодом УПЦ Київського Патріархату (журнал № 1 засідання від 17 березня 2011 р.) визначено (п. 3):

«Вся богослужбова, богословська і духовно-повчальна література, яка видається в Українській Православній Церкві Київського Патріархату, повинна мати благословення Патріарха Київського і всієї Руси-України Філарета або єпархіального архієрея і гриф Редакційного комітету.»

Богослужбові книги українською мовою видаються лише з благословення Патріарха Київського і всієї Руси-України. Це стосується як перекладених українською мовою, так і новоскладених богослужбових текстів. Використання інших видань богослужбових книг українською мовою в Українській Православній Церкві Київського Патріархату не благословляється.

Не потребують перевірки Редакційного комітету богослужбові та інші видання, які до цього часу були надруковані з благословення Патріарха Київського і всієї Руси-України. Також не потребують перевірки видання, які відтворюють попередні видання, православність змісту яких не викликає сумніву і засвідчена загальним авторитетом».

Священним синодом УПЦ Київського Патріархату (журнал № 40 засідання від 20 березня 2012 р.) визначено (п. 3):

«Друк, розповсюдження та вживання богослужбової, богословської та духовно-повчальної літератури в єпархіях УПЦ Київського Патріархату з порушенням постанов Священного синоду (журнал № 1 засідання від 17 березня 2011 р. та цієї) забороняється».

Однак у Чернівецькій єпархії є випадки видання богослужбової, богословської та духовно-повчальної літератури без перевірки (цензури) Редакційного комітету Видавничого відділу Київської Патріархії та без отримання від Редакційного комітету відповідного грифу як умови публікації такої літератури.

Цим порушуються постанови Священного синоду.

УХВАЛИЛИ: 1. Повторно нагадати Преосвященному Данилу, митрополиту Чернівецькому і Буковинському, та іншим Преосвященим архієреям, у чиїх єпархіях відбувається видання богослужбової, богословської та духовно-повчальної літератури, про обов'язок суворо додержуватися постанов Священного синоду і не надавати своє благословення на видання такої літератури без попередньої перевірки (цензури) Редакційного комітету Видавничого відділу Київської Патріархії.

2. Нагадати, що богослужбові книги в УПЦ Київського Патріархату видаються лише з благословення Патріарха Київського і всієї України.

3. Нагадати, що друк, розповсюдження та вживання богослужбової, богословської та духовно-повчальної літератури в єпархіях УПЦ Київського Патріархату з порушенням постанов Священного синоду (журнал № 1 засідання від 17 березня 2011 р. та журнал № 40 засідання від 20 березня 2012 р.) забороняється.

ЖУРНАЛ № 29

СЛУХАЛИ: Пропозицію Патріарха Київського і всієї Руси-України Філарета про те, що у зв'язку з вимогами чинного законодавства України щодо надання статусу неприбутковості релігійним організаціям – внести відповідні зміни у Статути Київської патріархії, синодальних установ, єпархіальних управлінь, монастирів, вищих духовних навчальних закладів, парафій Української Православної Церкви Київського Патріархату в новій редакції.

Офіційна частина

УХВАЛИЛИ: У зв'язку з вимогами чинного законодавства України щодо надання статусу неприбутковості релігійним організаціям внести відповідні зміни у Статути Київської патріархії, синодальних установ, єпархіальних управлінь, монастирів, вищих духовних навчальних закладів, парафій Української Православної Церкви Київського Патріархату в новій редакції.

*Патріарх Київський і всієї Руси-України Філарет
Митрополит Переяслав-Хмельницький і Білоцерківський Епіфаній
Митрополит Львівський і Сокальський Димитрій
Митрополит Білгородський і Обоянський Іоасаф
Митрополит Черкаський і Чигиринський Іоан
Архієпископ Донецький і Маріупольський Сергій
Архієпископ Рівненський і Острозький Іларіон
Архієпископ Чернігівський і Ніжинський Євстратій
Архієпископ Вишгородський Аганіт
Митрополит Хмельницький і Кам'янець-Подільський Антоній
Митрополит Луцький і Волинський Михайл
Єпископ Луганський і Старобільський Афанасій*

ЗАЯВИ, ЗВЕРНЕННЯ

ЗВЕРНЕННЯ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ РАДИ ЦЕРКОВ І РЕЛІГІЙНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ЩОДО УТВЕРДЖЕННЯ МИРУ ТА ПОСТУПУ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Підтверджуючи свою позицію, викладену у зверненнях щодо нормалізації суспільно-політичної ситуації в Україні з огляду на внутрішні та зовнішні виклики від 24 березня 2014 року, щодо ситуації на Сході України від 09 липня 2014 року, на підтримку благодійництва та волонтерської діяльності від 31 жовтня 2014 року, про обов'язок допомоги у захисті Батьківщини від 10 лютого 2015 року, з приводу звільнення заручників на Сході України як прояву милосердя від 06 вересня 2016 року, Всеукраїнська рада Церков і релігійних організацій закликає всіх віруючих продовжувати молитися за мир та благополуччя в Україні. Всіх причетних до розпалювання військового конфлікту на Сході України закликаємо до пошуку порозуміння та прагнення до миру, припинення штучного загострення ворожнечі через поширення неправдивої пропаганди та інформаційних маніпуляцій. Закликаємо до складання зброї тих, хто взяв її до рук незаконно, і тих, хто прийшов на Українську землю зі злочинними та загарбницькими намірами.

Війна руйнує та нищить, приносячи з собою лише біль і страждання. Жахливі події останніх років на Донбасі мають спонукати всіх замислитися про цінність кожного людського життя, яке не повинне ставати розмінною монетою у геополітичних амбіціях жодної держави та у власних корисливих цілях.

Усе суспільство і кожен громадянин окремо – чи то політик, чи то релігійний діяч, чи то працівник ЗМІ – мають плекати суспільний мир і злагоду, не допускати у своїх висловлюваннях мову ворожнечі, шукати шляхи до примирення через діалог та взаємне прощення.

Ми звертаємось до людей, які проживають в зоні бойових дій і до яких ми приїхали, до людей, які страждають від війни, до людей, які опинилися на окупованих територіях та в «сірій зоні», до людей, які пережили окупацію і визволення, та відчуваємо своїм обов'язком сказати про вас і запевнити, що ми є ті, хто хоче усім вам послужити, щоб ви почували себе гідними громадянами та були огорнуті увагою і допомогою. Ми щиросердечно готові вам послужити задля вилікування ран, нанесених цією війною.

Ми знову звертаємося до міжнародного співтовариства з проханням зробити все можливе для збереження територіальної цілісності, суверенітету і недоторканості кордонів України, включаючи український Крим і Донбас. Сучасна система світової безпеки ґрунтується на повазі до міжнародного права та суверенітету кожної держави, відтак ці основоположні принципи мають бути дотримані і щодо України. Адже до цього часу на Сході України спостерігаються неприпустимі порушення прав людини, захоплення у заручники і тортури, релігійно-вмотивовані